

Sarajevo, 08.11.2021. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
01.11.2021. - 05.11.2021.

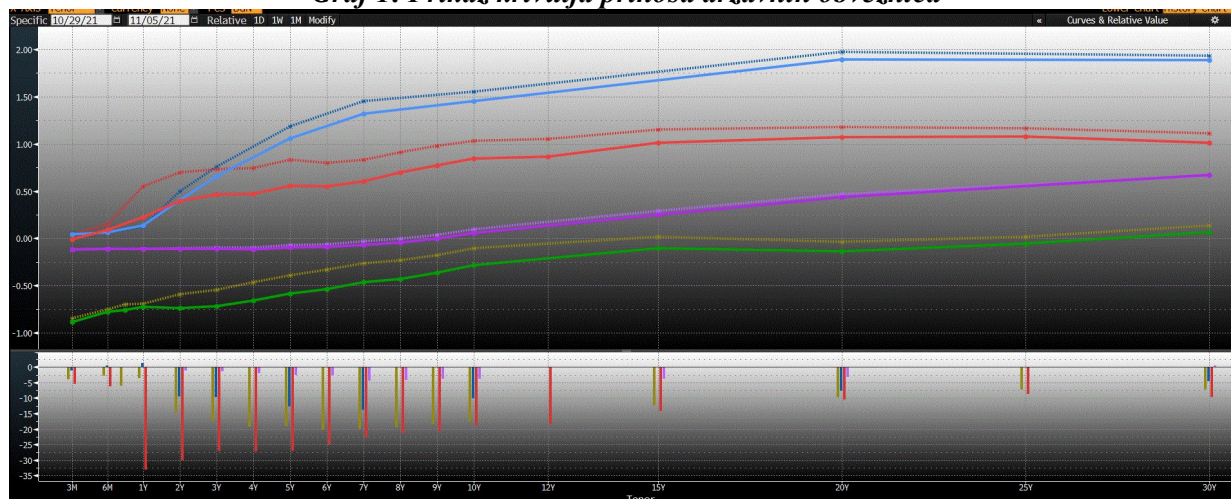
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	29.10.21	-	5.11.21	29.10.21	-	5.11.21	29.10.21	-	5.11.21	29.10.21	-	5.11.21
2 godine	-0,59	-	-0,73	0,50	-	0,40	0,71	-	0,41	-0,10	-	-0,11
5 godina	-0,39	-	-0,58	1,18	-	1,06	0,84	-	0,57	-0,07	-	-0,09
10 godina	-0,11	-	-0,28	1,55	-	1,45	1,03	-	0,85	0,10	-	0,06

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	29.10.21	-	5.11.21
3 mjeseca	-0,808	-	-0,840
6 mjeseci	-0,750	-	-0,778
1 godina	-0,647	-	-0,705

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica



Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 05.11.2021. godine (pune linije) i 29.10.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Tijekom protekloga tjedna došlo je do izraženog pada prinosa svih obveznica eurozone, pa je zabilježena korekcija prinosa naniže nakon priličnog rasta koji je bio prisutan u prethodnom tjednu. Prinosi njemačkih obveznica su smanjeni između 15 i 17 baznih bodova, dok je najveći pad od 27 do 32 bazna boda zabilježen kod prinosa italijanskih obveznica. U promatranom razdoblju tržišta su bila u iščekivanju održavanja sjednica Feda i BoE. Priopćenje Feda nakon održanog sastanka je bilo prilično blago vezano za pitanje mogućnosti povećanja kamatnih stopa, dok je dan nakon toga, u četvrtak, BoE donijela odluku da zadrži nepromijenjenu referentnu kamatnu stopu, usprkos očekivanjima da će se to dogoditi na sjednici u studenom pod utjecajem ranijih ohrabrujućih izjava zvaničnika ove institucije.

Pored toga, predsjednica ECB Lagarde je još jednom odbacila očekivanja tržišta vezano za pitanje povećanja kamatnih stopa ove institucije u 2022. godini. Ona je izjavila da je u smjernicama o budućim

kretanjima kamatnih stopa ECB jasno naglasila tri uvjeta koja moraju biti zadovoljena prije povećanja kamatnih stopa, te dodala da su, usprkos trenutnom rastu inflacije, izgledi za inflaciju u srednjem roku još uvijek prigušeni. Lagarde smatra da je malo vjerojatno da ova tri uvjeta budu zadovoljena sljedeće godine. Nakon Lagarde, u izjavama još nekoliko kreatora monetarne politike je potvrđen stav da će se inflacija u eurozoni sljedeće godine smanjiti, iako sporije nego što je ranije očekivano, sugerirajući da se neće ispuniti očekivanja tržišta o povećanju kamatnih stopa ove institucije. Nakon toga, u usporedbi sa početkom tjedna, sudionici na tržištu novca su, ipak, smanjili očekivanja prvog povećanja kamatnih stopa ECB. Polovicom prošlog tjedna smanjena su očekivanja rasta kamatnih stopa za prosinac naredne godine na 10 baznih bodova, dok je samo dva dana ranije očekivano povećanje od 20 baznih bodova.

Tijekom prošloga tjedna središnje banke Poljske i Češke su neočekivano povećale referentne kamatne stope za 75 i 125 baznih bodova, respektivno.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (final.)	LISTOPAD	58,5	58,3	58,6
2.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (final.)	LISTOPAD	54,7	54,6	56,4
3.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	LISTOPAD	54,3	54,2	56,2
4.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	RUJAN	15,4%	16,0%	13,4%
5.	Maloprodaja – EZ (G/G)	RUJAN	1,5%	2,5%	1,5%
6.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	RUJAN	1,8%	-0,9%	0,9%
7.	Maloprodaja – Italija (G/G)	RUJAN	-	5,3%	2,2%
8.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G)	RUJAN	11,3%	9,7%	10,4%
9.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	RUJAN	2,5%	0,8%	3,9%
10.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G)	RUJAN	1,5%	1,2%	1,8%
11.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	RUJAN	3,5%	0,1%	4,1%
12.	Stopa nezaposlenosti – EZ	RUJAN	7,4%	7,4%	7,5%
13.	Stopa nezaposlenosti – Italija	RUJAN	9,3%	9,2%	9,3%
14.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	RUJAN	-	6,3%	6,4%
15.	Stopa nezaposlenosti – Irska	LISTOPAD	-	5,2%	5,2%
16.	Promjena broja nezaposlenih – Španjolska	LISTOPAD	20.000	-700	-76.100
17.	Stopa inflacije – Nizozemska	LISTOPAD	3,0%	3,7%	3,0%

SAD

FOMC je na održanom sastanku 2. i 3. studenoga zadržao nepromijenjen ciljani raspon referentne kamatne stope na razini od 0,00% do 0,25%, uz najavu da očekuju da će ista ostati nepromijenjena sve dok se ne postigne maksimalna zaposlenost. Fed će od sredine studenoga početi smanjivati mjesečni program kupovina obveznica od 120 milijardi USD i to smanjenjem kupovina državnih obveznica za 10 milijardi USD i MBS-ova za 5 milijardi USD svakog mjeseca. Fed očekuje da će ovaj mjesečni tempo smanjenja „vjerojatno biti primjeren svakog mjeseca“ sve dok se ekonomija u velikoj mjeri razvija u skladu sa očekivanjima Fed-a. Ako Fed održi ovaj tempo smanjenja u narednim mjesecima, navedeni program kupovina bi se mogao okončati u lipnju. Predsjednik Fed-a Powell nije nagovijestio da je uporno visoka inflacija posljednjih mjeseci implicirala reviziju strpljivog pristupa povećanju referentne kamatne stope. Powell je izjavio da razumiju poteškoće koje visoka inflacija predstavlja za pojedince i obitelji, ali da njihove alatke ne mogu ublažiti ograničenja u opskrbi. Dodao je da, poput većine prognozera, Fed i dalje vjeruje da će se dinamična ekonomija prilagoditi neravnotežama ponude i potražnje i da će se na taj način inflacija smanjiti na razine mnogo bliže dugoročnom cilju od 2%.

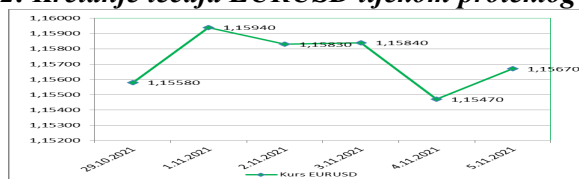
Nakon održanog samita COP26 u Glasgowu, predsjednik Biden je na konferenciji za novinare odbio da razgovara o tome tko će predsjedavati Fedom, ali je dodao da će uskoro biti donijeta odluka da li će Powell dobiti drugi mandat. Predstavnički dom SAD je u petak veče usvojio dvopartijski infrastrukturni paket u vrijednosti od 1,2 bilijuna USD. Međutim, glasovanje o paketu socijalne potrošnje je odloženo jer demokrate nisu uspjele postići dogovor u Predstavničkom domu. Predsjednica Predstavničkog doma Pelosi je izjavila da će se glasovanje obaviti prije Dana zahvalnosti (25. studenoga).

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	LISTOPAD	59,2	58,4	60,7
2.	PMI indeks uslužnog sektora F	LISTOPAD	58,2	58,7	54,9
3.	Kompozitni PMI indeks F	LISTOPAD	-	57,6	55,0
4.	Građevinski troškovi (M/M)	RUJAN	0,3%	-0,5%	0,1%
5.	ISM indeks tvorničke aktivnosti	LISTOPAD	60,5	60,8	61,1
6.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	29. listopada	-	-3,3%	0,3%
7.	ADP izvješće o broju zaposlenih	LISTOPAD	400.000	571.000	523.000
8.	Tvorničke porudžbine	RUJAN	0,1%	0,2%	1,0%
9.	Porudžbina trajnih dobara F	RUJAN	-0,4%	-0,3%	1,3%
10.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	30. listopada	275.000	269.000	283.000
11.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	23. listopada	2.150.000	2.105.000	2.239.000
12.	Trgovinska bilanca (u milijardama USD)	RUJAN	-80,2	-80,9	-72,8
13.	Indeks raspoloženja potrošača	31. listopada	-	49,2	47,9
14.	Promjene br. zaposlenih u nefarm. sektoru	LISTOPAD	450.000	531.000	312.000
15.	Stopa nezaposlenosti	LISTOPAD	4,7%	4,6%	4,8%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 1,1558 na razinu od 1,1567.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna



VELIKA BRITANIJA

Tijekom protekloga tjedna održana je sjednica MPC BoE na kojoj je donesena odluka da referentna kamatna stopa ostane nepromijenjena na razini od 0,10%, usprkos očekivanom povećanju, kao i da obujam mjesečnih kupovina obveznica ostane nepromijenjen na razini od 895 milijardi GBP. Također, zvaničnici su odbacili očekivanja tržišta da bi u sljedećoj godini moglo doći do niza povećanja kamatnih stopa do razine referentne kamatne stope od 1%, jer bi takva putanja mogla da dovede inflaciju ispod ciljane razine na kraju promatranog razdoblja njihovih prognoza. Članovi MPC su glasovali da kamatne stope ostanu nepromijenje u omjeru 7:2, dok je vezano za pitanje obujma kvantitativnih olakšica omjer iznosio 6:3. Odluka BoE utjecala je na oštar pad prinosa državnih obveznica između 14 i 20 baznih bodova u odnosu na prethodni dan, kao i na deprecijaciju GBP. BoE je ovom prilikom objavila i nove prognoze prema kojima su očekivanja vezano za inflaciju u odnosu na prognoze iz kolovoza povećane. Sada se očekuje da bi u naredne 2 godine inflacija mogla da iznosi 2,23%, a da bi pad na 1,95% (ispod ciljane razine od 2%) mogao da se dogodi za 3 godine, iako se očekuje da bi vrhunac inflacije od 5% mogao biti zabilježen u travnju 2022. godine. Prognoze rasta GDP-a za 2022. godinu su smanjene na 5% u usporedbi sa prethodnim prognozama od 6,0%, dok se oštro smanjenje rasta GDP-a na 1,5% očekuje u 2023. godini, te na 1% u 2024. godini. Za nezaposlenost se očekuje da ostane niska u skorije vrijeme, ali da bi tijekom IV tromjesečja mogla da zabilježi rast, kada se okončava šema zapošljavanja, iako se očekuje da će taj rast biti veoma ograničen jer se većina radnika vraća na posao. Prema vijestima BBC, Vlada Velike Britanije „postavlja temelje“ za povlačenje članka 16. i suspendiranje Protokola o Sjevernoj Irskoj, kako navodi ministar inozemnih poslova Irske Coveney. Coveney je upozorio da bi takvi potezi bili u „lošoj namjeri“. Protokol je poseban sporazum o Brexitu koji je dogovoren sa ciljem sprečavanja „teških“ granica sa Irskom. Ono što je važno jeste da on zadržava Irsku unutar jedinstvenog EU tržišta i omogućava slobodnu trgovinu sa EU. Ipak, također stvara i trgovinsku granicu između Velike Britanije i Sjeverne Irske. Prema časopisu The Telegraph, odluka o tome da li će Velika Britanija povući članak 16. bit će donesena do kraja studenoga.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI prerađivački sektor F	LISTOPAD	57,7	57,8	57,1
2.	PMI uslužni sektor F	LISTOPAD	58,0	59,1	55,4
3.	PMI kompozitni indeks F	LISTOPAD	56,8	57,8	54,9
4.	Nationwide cijene kuća (G/G)	LISTOPAD	9,2%	9,9%	10,0%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,84459 na razinu od 0,85699, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,3682 na razinu od 1,3498.

JAPAN

Tvorničke aktivnosti u Japanu su u listopadu povećane najbržim tempom u posljednjih šest mjeseci, što je ohrabrujući znak za treću najveću svjetsku ekonomiju, koja se suočava sa izazovima prouzrokovanim učestalom globalnom nestašicom sirovina i čipova. Proizvođači upozoravaju da nestašice sirovina i prekidi u isporukama i dalje utječu na njihovo poslovanje, što je rezultiralo najoštrijim rastom cijena inputa u posljednjih više od 13 godina.

U ponedjeljak je održan sastanak guvernera BoJ i ministara financija i ekonomije, na kome je ponovo potvrđen stav BoJ da je ciljana razina inflacije 2%. Vlada i BoJ su se dogovorili da održavaju bliske kontakte i suradnju u skladu sa poduzetim obvezama iz zajedničkog priopćenja iz 2013. godine, kada su prvi put predložili ciljanu razinu inflacije. Prije sastanka su postojale tržišne špekulacije da bi Vlada i BoJ mogle da preispitaju zajedničko priopćenje i ciljanu razinu inflacije od 2%, s obzirom na to da su uporno niske cijene učinile dati cilj nedostižnim. Ministar ekonomije Yamagiwa je nakon sastanka izjavio da je najvažnije bilo ponovo potvrditi zajedničko priopćenje. Yamagiwa je dodao da BoJ ima za cilj da postigne ciljanu razinu inflacije od 2%, dok ministarstva nastavljaju sa strategijom ekonomskog rasta. Potrošnja kućanstava je u listopadu smanjena nakon što su potrošači ostali oprezni zbog pandemije, podržavajući opći konsenzus da je treća najveća svjetska ekonomija usporila u III tromjesečju, ali ukazujući na moguće poboljšanje krajem godine. To je bio signal za kreatora monetarne politike da ojačaju domaću potrošnju kako globalna kriza ponude pogađa ekonomiju koja se oslanja na izvoz. Vlada bi trebalo da 15. studenoga objavi preliminarnu procjenu GDP-a za razdoblje srpanj-rujan.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	LISTOPAD	53,0	53,2	51,5
2.	PMI indeks uslužnog sektora F	LISTOPAD	50,7	50,7	47,8
3.	Kompozitni PMI indeks F	LISTOPAD	50,7	50,7	47,9
4.	Prodaja vozila (G/G)	LISTOPAD	-	-30,2%	-30,0%
5.	Monetarna baza (G/G)	LISTOPAD	-	9,9%	11,7%
6.	Potrošnja domaćinstava (G/G)	RUJAN	-3,5%	-1,9%	-3,0%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 131,77 na razinu od 131,19. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine 113,95 na razinu od 113,41.

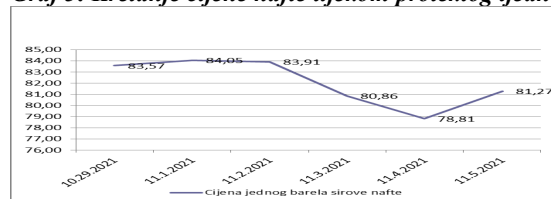
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 83,57 USD (72,32 EUR).

Početkom tjedna su se pojavile informacije da OPEC+ postupno ulazi u neslaganje sa SAD s obzirom na to da je većina članova kartela odbila pozive predsjednika SAD Bidena da ova grupa poveća obujam ponude nafte kako bi pomogla u redukciji cijene nafte. RBC smatra da je administracija predsjednika Bidena spremna da oslobodi strateške rezerve nafte ukoliko OPEC+ ne donese odluku o povećanju ponude u odnosu na sadašnji plan povećanja. Smatra se da bi oslobađanje ovih zaliha moglo da se provede zajedno sa drugim zemljama. Saudijska Arabija je svjesna ovog plana SAD, ali se i dalje čini da OPEC+ namjerava da ostane na sadašnjem kursu povećanja obujma ponude od 400.000 barela dnevno. Do četvrtka je cijena nafte smanjena upravo pod utjecajem pojačanih pritisaka od strane SAD na OPEC+ da na redovnom sastanku donese odluku o povećanju ponude nafte. Pored toga, cijena je smanjena i zbog vijesti da su zalihe ovog energenta u SAD u prošlom tjednu povećane već drugi tjedan i to za 3,29 milijuna barela, na najveću razinu od kolovoza. Sastanak OPEC+ je održan u četvrtak, te je kartel OPEC+ odbio pozive za povećanje ponude nafte preko trenutno planiranih limita povećanja od 400.000 barela po danu, usprkos pozivima na povećanje ponude. Iz kartela je priopćeno da neće doći do povećanja ponude jer smatraju da će tijekom IV tromjesečja ove godine i u I tromjesečju naredne godine tražnja biti slabija.

Cijena nafte je zabilježila tjedni pad od 2,75%. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 81,27 USD (70,26 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna



Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.783,38 USD (1.542,98 EUR).

Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je bila pod utjecajem iščekivanja rezultata sastanka FOMC-a, ali i drugih ključnih središnjih banaka koje su održale sastanke u prošlom tjednu. Sastanak Feda je održan 2. i 3. studenoga. Investitori su očekivali da će biti donijeta odluka o ublažavanju masivnog programa monetarnih olakšica, te su se tržišta fokusirala na momenat kada će ova ublažavanja postati operativna. Također, očekivani su signali početka povećanja referentne kamatne stope pod utjecajem inflatornih pritisaka. Investitori su bili usmjereni i na komentare predsjednika Powella o pitanju trenda rasta kamatnih stopa u uvjetima rasta inflacije koja je potaknuta rastom cijena dobara i problemima u lancu opskrbe uzrokovanog pandemijom. Upravo zbog ovih očekivanja, cijena zlata je u srijedu smanjena na najnižu razinu od sredine listopada u iščekivanju rezultata sa sastanka FOMC-a. FOMC je donio odluku da se referentna kamatna stopa zadrži na trenutnoj razini, dok se program kvantitativnih olakšica počinje postupno smanjivati od sredine studenoga. Narednog dana, u četvrtak, održana je sjednica MPC BoE nakon koje su investitori zaključili da ova središnja banka ne žuri sa povećanjem referentne kamatne stope, što se odrazilo na rast cijene zlata. U petak je nastavljen rast cijene zlata jer su investitori pojačali povjerenje prema Fedu i tvrdnjama da je potrebno više podataka o prirodi inflacije prije nego se donese odluka o povećanju referentne kamatne stope.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.818,36 USD (1.572,02 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je povećana za 1,96%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

